

eller eksplosive luftarter, eller hvor andre særlige forhold gør sig gældende, f. eks. betydelig tilgang af kunder i butikslokaler, medens kravet om 15 m³ luftrum pr. arbejder dog kan nedsættes til 10 m³ i tilfælde, hvor der er truffet særlige foranstaltninger med hensyn til luftfornyelse.

I „Model Code“ er minimum sat til 11,5 m³, således at der ikke regnes med højder over 3 m.

Til nr. 3. Gulve. I fabrikloven indeholdes — når bortses fra reglen i § 14, stk. 1, der er affødt af ulykkesfaren — ingen bestemmelser om gulve, men i de fleste regulativer er det krævet, at gulvene skal være tætte og fastliggende. Det er derhos bestemt, at gulvene skal holdes ferniserede, hvis det er bræddegulve, der ikke er belagt med linoleum eller andet lignende materiale, samt at gulve og vægge skal slutte tæt til hinanden. Endvidere er det i alle regulativerne fastsat, at der ved stillestående eller stillestående arbejde på gulve af sten, cement eller lignende om fornødent skal ydes arbejderne beskyttelse mod fodkulde ved anbringelse af hensigtsmæssige træplader, måtter eller lign. Videre skal gulve i arbejdsrum, hvor arbejdet medfører vandspild, være vandtætte og forsynet med fornødent afløb for det benyttede vand, og tilsynet kan påbyde, at der ved arbejdspladserne anbringes træriste, på hvilke arbejderne kan stå.

Da gulvenes beskaffenhed må afhænge af arbejdets art, bør loven ikke give for detaljerede bestemmelser. Det udtales derfor blot, at arbejdsrummets gulv skal være af en til arbejdets art passende beskaffenhed. Der tages herved sigte på såvel gulvets konstruktion som materialet. Det udtales endvidere, at gulvet ikke må ligge lavere end 1 m under jordsmonnet, og at der skal træffes foranstaltninger til modvirkning af, at fugtighed fra grunden trænger op gennem gulvet, samt at gulve og vægge skal slutte tæt til hinanden.

De foreslåede regler er i det væsentlige i overensstemmelse med de gældende bestemmelser.

Til nr. 4. Tag, vægge og lofter. Angående tagets beskaffenhed findes ingen direkte bestemmelse i fabrikloven eller i forskrifterne og regulativerne, men det er fastsat, at når kvist- og loftsrum benyttes til arbejdsrum, skal de være forsynet med røret og pudset forskalning eller med en tæt og betryggende beklædning, medmindre bygningens konstruktion yder tilstrækkelig tæthed og isolation.

Med hensyn til væggenes beklædning

er det i fabriklovens § 7, stk. 5, bestemt, at tapeter på vægge (og lofter) kan forbydes i lokaler, hvor anvendelse af dem må anses for uheldige i hygiejnisk henseende. Hvor sundhedshensyn kræver det, og forholdene efter tilsynets skøn tillader det, skal kalkpudsede vægge og lofter kunne kræves hvidtet, dog højst 1 gang årlig og på et for virksomhedens drift passende tidspunkt.

Af hensyn til arbejderne beskyttelse mod træk, fugtighed og kulde er det af vigtighed, at tag, vægge og lofter er tætte og tilstrækkelig varmeisolerende, ligesom almindelige hygiejniske hensyn kræver, at vægge og lofter er af en sådan beskaffenhed, at de let kan renholdes. Disse hensyn ligger til grund for de foran omtalte bestemmelser og de i overensstemmelse hermed foreslåede bestemmelser under nr. 4.

Til nr. 5. Belysning. I fabrikloven § 8 er det bestemt, at belysningen af arbejdsrum skal være tilstrækkelig til arbejdets udførelse; for så vidt kunstig belysning benyttes, skal anbringelsen af denne være forsvarlig. I arbejdsrum, i hvilke der findes eller kan udvikle sig eksplosive eller let antændelige luftarter, dampe eller støv, skal den kunstige belysning ske på betryggende måde.

Disse regler er i forskrifterne og regulativerne nærmere udformet således, at det bestemmes, at arbejdsrum skal være forsynet med vinduer (eller ovenlys), der i anlæg og størrelse er tilstrækkelige til under hensyn til arbejdets art at give det fornødne lys til alle arbejdspladser. Når der arbejdes ved kunstig belysning, skal denne have en tilstrækkelig styrke. Bestemmelserne forstås i praksis således, at belysningen ikke anses for tilstrækkelig, hvis det faktisk er nødvendigt at arbejde ved kunstigt lys på tider, hvor det er normalt at arbejde ved dagslys. At anbringelsen af det kunstige lys skal være forsvarlig, betyder bl. a., at lyset ikke må blænde nogen af de i rummet beskæftigede arbejdere.

Kravet om god belysning har i lovforslaget fundet udtryk i 3 regler, der går ud på, 1) at belysningen skal være af en sådan art og styrke, at arbejdet kan udføres, uden at arbejderne syn påvirkes uheldigt, 2) at dagslys så vidt muligt skal benyttes, og 3) at kunstig belysning skal være af passende art og styrke og ikke må blænde eller fremkalde uheldige skyggevirksomheder. Gennem disse regler synes for belysningsspørgsmålets vedkommende at være fremdraget, hvad der er af sundhedsmæssig betydning. At der foruden den selvfølge-